

GLAVNA LISTA: U predjelu za čitavu godinu K 12—, za polugodište K 16—, tromjesečno K 8—, mjesечно K 8—, u maloprodaji 10 helera. — OGLASNI primaju se u upravni list iz Častoga broj 1, te se računaju po 30 helera za prostor visok 4 milimetara i dug 8 cm.

HRVATSKI LIST

„HRVATSKI LIST“ izlazi u nakladnoj urednici JOS. KAMPOTIĆ u Pulji, trg Čašćara broj 1. Uredništvo se nalazi u sinagogi „Ulici kralj. M.“ — Odgovorni urednik: JOSIP HANAU u Pulji. Rokopisima se ne vraćaju. Ne uzimaju se anonimni dopisi. Nefrankanska pišma se ne primaju.

izlazi u Pulji, svaki dan u 5 sati ujutro.

Austro-ugarski ratni izvještaji.

Beč, 13. (D. u.) Službeno se javlja: Rusko bojište.

Bojna skupina nadvojvode Karla: Jugoslavci od Vorochte održale su naše čete svoje položaje protiv ponovnih žestokih napada. Neprijatelj je doživio potpuni neuspjeh. Na samom zapadu od Stanislava bile su suzbijene ogromnim bojovima, koji su potrajali dan i noć dva dana, dvije ruske divizije. Na sjeveru od Dnjestra stajali su na našoj strani u borbi samo dijelovi četa podređene jakosti.

Hindenburgova bojna skupina: Na zapadu i sjeverozapadu od Zaloča suzbila je Böhm-Ermolijeva vojska opet napadaj ruskim masa. U kraju kod Bredaja upali su svojim pucanjem c. i k. bojno jelo neprijateljsko jelo sustava Albatros. U Voliniji i na Stohodu bio je popustio. Ustanovilo se je, da su u posljednjim velikim, posve izjavljenim neprijateljskim napadima protiv stobodske fronte sudjelovala i dva odjeljaka ruske garde, te da su ta pretrpjela još teže gubitke, negoli ostali neprijateljski vojni zbrojevi.

Talijansko bojište.

Talijani su se približili s jakim silama k novoj našoj fronti između mora i brda Sv. Gabrijele. U odsjeku istočno od doline Dol suzbile su naše čete više napadaja. Do vrlo ljutih je bojeva došlo na vrhovina istočno od Gorice, gdje se je izjavilo 7 jakih neprijateljskih juriša s najtežim gubicima za njega. Od početka je talijanske ofenzive ostalo u našim rukama 5000 zarobljenika s preko 100 časnika.

Jugoslavsko bojište.

Osim običajnog čarivanja na donjoj Vojvini nema osobitih događaja.

Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Događaji na moru.

Beč, 13. (D. u.) U noći pred 13. o. m. bili su zrakoplovni hangari u Campalto blizu Metaka posve uništeni od skupine naših bombarskih jela. U jednom je hangaru eksplozirao zrakoplov s 500 m visokim plamenom. Drugi hangar izgara bez eksplozije. Istodobno napala je druga skupina naših pomorskih jela s vrlo dobrim uspjehom jelaški hangar u Gorgu, namještaje u Gradežu, baterije na ušću Soče i trogradnjašće Adria. S više su hitaca bili pogodjeni jelaški hangar i baterije, te je bio bez sumnje ustanovljen desetak požara. Treća je skupina pogodila više: puta baterije na ušću Soče te vojničke predmete u Pieris i Sv. Kancijanu. Pored žestoke obrambene vatre kod svih napada vratila se sv. jela teško neosjećena.

Vodstvo c. kr. mornarice.

Njemački ratni izvještaji.

Berlin, 13. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Između Thiepvala i Somme sabrali su jučer naši saveznici protivnici svu svoju silu za zajednički napadaj, koji je noćas, nakon početnih ograničenih bojeva krz popodne u odsjeku Ovilvers-Pozieres, buknuo na čitavoj fronti.

S najtežim gubicima za napadača propao je napadaj između Thiepvala i Guillemonta. Južnije se od Somme bilo je kroz čitavu noć teških bojeva na bodove s Francuzima, koji su uvijek jurali, te su svojev. još u toku kod Maurepasa i istočno od Hema.

Vrhovno vojno vodstvo.

Turski ratni izvještaji.

Carigrad, 11. (D. u.) Glavni stan javlja Perzijska fronta.

Protjerali smo Ruse iz njihovih položaja na zapadu od Genkavera i bacili smo ih na istok. Neprijatelj uzmiče s glavnim svojim silama prema Asahabatu na cesti od Hamadana, a mi ga proganjamo. Naše su prednje čete dospjele u Rahmedabad, 17 km sjeveroistočno od Genkavera, i Hussinabad, 10 km od Genkavera. Naše bojne sile, koje su 6. o. m., protjerale neprijatelja iz Sungura, suzbile su ga također iz klanca Elnis, 23 km istočno odanle, te su same zauzele klanc.

Kaukaska fronta.

Na desnom smo krilu iznenadnom navalom kod Tatvake suzbili prama sjeveru ruske sile,

koje su bile još ostale na zapadnoj obali Vanskog jezera, i protčili smo krajinu, koje se prostire na sjeveru od Muša sve do rijeke Murad. Neprijateljske čete nastavljaju uzmičanje u odsjeku Ognot i zapadno od Kighija prama raznim stranama.

Egipatska fronta.

9. o. m. napali su Englezi naše položaje u okolici od Katije. Trinaestina se je borba dovršila nama u prilog.

Carigrad, 12. (D. u.) Glavni stan javlja: Perzijska fronta.

Na desno je krilo nastavilo ofenzivu, protjeralo neprijatelja iz mjesta Essadebad, napredovalo je i napalo Ruse u pozicijama prije utvrdjenim sjeverno od opomenutog mjesta. U centrum i na lijevom krilu naše su čete suzbile protunavalom Ruse prot istoku i proti sjeveru, u odsjeku Sunneh-Baneh i Satiz.

Kaukaska fronta.

Na desnom su krilu zaneli naše čete vrhove koji vladaju nad krajem sjeverno od Bitlisa, preše su rijeku Murad i utvrdile su se čvrsto na sjevernoj obali rijeke.

Bugarski ratni izvještaji.

Sofija, 11. (D. u.) Glavni stan javlja: 9. o. m. pucalo je neprijateljsko topništvo kroz čitavi dan neprekidno na naše pomaknute položaje na jugu i jugozapadu od Dojranskog jezera.

10. o. m. prešao je neprijatelj pod zaštitom trosatnog žestokog opstreljavanja na navalu protiv spomenutih položaja, ali su njegove kolone, što su naprijed išle, bile rastjerane zapornom vatrom, te su kod toga pretrpjele znatne gubitke. Po tom je bilo neprijateljsko topništvo usutkano. Popodne ponovio je neprijatelj izlično opstreljavanje nih položaja. Na ostajoj fronti slaba topnička vatra i ophodnijski okršaji.

BRZOJAVI.

Razgovori sa Karolyjem i Apponyjem.

Budimpešta, 12. Upitan o uzrocima raskola u mađarskoj neovisnoj stranci, izjavio je grof Karoly, da je on protivom novom obliku srednje Evrope, kakvoga hoće Fridrik Naumann, svojim, rekao je Karoly, vrlo visoko Nauja do političkog, nego književno djelo i kad bi jama novu knjigu, mislio bi, kaostu misli Naumann, ali srednjoevropska misao, kakvu goli prijatelj Appony, sadržava u sebi, za razumijevanje neovisne stranke, dvije poglavlje: u prvome se redu bojimo, da bi takva srednja Evropa, kakvu zastupa Naumann, tvorila tako veliku politiku jedinicu, uslijed koje bi mogla biti državnopravna suvereniteta Ugarske; dalje se mi bojimo gospodarskih poglavlje gospodarskoga bloka cijele srednje Evrope, jer bi mi time ovojekvčili gospodarski rat među obim državnim skupinama. Takvog ali gospodarskog rata ne možemo si ni poslije vojne nikože želiti, već moramo raditi oko toga, da dodje ne samo političko već i do trajnog gospodarskog mira za drugom skupinom države. Što se tiče moje opaske obzirom na Rnuinskiju, upleo sam ju u moj govor u parlamentu samo radi toga, da i autančne države znale, da predstavlja Sedmogradsku za svakoga Mađarska, dakle i za moju stranku nedodirljivoga. Onaj, koji dira severnu granicu bugarske i dragulj u našoj kruni, Sedmogradsku taj je naš smrtni neprijatelj, proti kojemu ćemo se boriti do smrti.

Grof je Appony izjavio, da se u svom govoru nije dotaknuo primanja triju vojđa opozicija kod cara Franja Josipa, jer nije ni Karoly spomenuo te točke, ali čini mi se vrijednim ustanoviti, da se opozicijske stranke neće dati takvim primanjima ograničiti u svom političkom djelovanju; primanja ne znače nikakvog priključenja opozicije politici vlade, štoviše, opozicija si pridržaje potpunu slobodu gibanja. Naravno, da neće ni on niti njegovi politički prijatelji popustiti u jednoj oči, naima da će ustrajno ostati kod saveza i kod gospodarskog zbliženja sa svojim vojnim drugovima, e bi zajednički cilj, i ako od sada obje skupine neovisne stranke koracaju svaka za sebe, to bi se ipak zajednički borile, kad bi se išlo zatim, da se i za vlas prihvate suverena prava ugarske države.

Grof Julije Androssy — ministar izvanjskih posala?

Budapešta, 10. „Vossische Z.“ javlja iz Budimpešte: Grof Stepan Rakovskij, opozicioni ponudnik, izjavio je danas uredniku lista „Az Est“, da vrlo ozbiljno i uplívne ličnosti zagovaraju kandidaturu za grofa Julija Androssyja

za ministra izvanjskih posala. Za sada je nemoguće objelodaniti sve potankosti.

Car na zapadnoj fronti.

Berlin, 13. (D. u.) Nakon svog povratka na zapadno bojište pregledao je car dijelove kopnene vojske i mornarice što se nalaze na flandrijskoj obali, te je nato otišao u područje Somme, da izrazi svoje zahvalno priznanje vojvodama i četama, koje se tamo bave. Car je tom prilikom pozdravio čete, što su se baš vraćale iz boja.

Novo pomoćne čete u Francuskoj.

Rotterdam, 12. U Francuskoj se osim 7000 Rusu očekuje još veliki broj četa, koje su sad na putu. Te sveupukne ruske čete imale bi doći u Verdun.

Portugalske čete na zapadnoj fronti.

Genf, 12. Vijesti francuskih listova iz Lisabona potvrđuju, da sad konačno predstoji prema posljednjim zaključcima portugalske komore izasljanje portugalskih četa na njemačku zapadnu frontu. Radi se o dvije divizije u jakosti od kakvih 40.000 ljudi.

Prema jednoj vijesti lista „Temps“ iz Madrida predsjedao je kralj Alfonso u utorku dugotrajnoj sjednici, u kojoj se je raspravljalo o španjolsko-portugalskim odnosijima. Vijećanje su nastavljali u privatnom sastankama ministar i Madridu, da potpiše eventualne zaključke ministrija.

Zaključci francskih sovjalista.

Amsterdam, 12. Prije zaključka nacionalne konferencije socijalistične francuske stranke bio je, kako Havas javlja, sa 1824 primljeni zaključak, da se ne prihvate više međunarodni odnosaji, t. j. da ne će sudjelovati kod nijednog kongresa, kojima će biti pripušteni i izaslanci njemačkih socijalista. Nadalje je zaključeno, da se, što prije je moguće stvori savez socijalista iz savezničkih zemalja, koji bi stvorio temelj za gospodarske i političke uvjete trajnog mira. Opet se je dokazala čvrsta odlučnost, da se sve sile posvete narodnoj obrani, dok se ne postigne oslobođenje zapodnutih područja i uspostava slobodne i neodvisne Belgije i Srbije.

Događaji na moru.

Barcelona, 13. (D. u.) Na 40 milja od Rta Sv. Sebastijana potopila je podmornica talijanski parobrod „San Sebastiano“. Njegova se je posada iskrcala u Barceloni.

Neprijateljski ratni izvještaji.

Rusija.

Službeno izvješće od 9. kolovoza popodne.

Kaukaska fronta.

Zapadno od Gülmikane zarobile su naše čete, izakako su protjerale Turke od jedne vrlo važne strategične uzvisine, 5 časnika, među njima jedno zapovjednika bataljuna, kao i 38 askarisa, te zaplijenile oružja. Napadajim je pokušaj Turaka u okolisu od Kighi (40 kilometara južno od Mušaha) nije suzduran. Naše su čete napale i izbacile neprijatelja iz njegovog položaja. On je zapojao seho Hagos (? Halagos) južno od Kighija. U okolisu se Muša, Bitlisa, Vana, Urmiye i Simeha, kaostu i između Kermanšaha i Hamadana vojvudi žestoki bojevi. U okolisu Muša i Bitlisa povukosmo se natrag prema sjeveru uslijed pritiska neprijatelja.

Petrograd, 12. Služ. izv. od 11. poslije podne. Na Stohodu traje još dalje. Na rijeci Serethu su naše čete napredovale uspkosm dvojne neprijateljske obrane. Pojerale su neprijatelja iz sela i šumica na desnom brijegu te su osvojile vladajuće vrhove. Novsi se je broj razvio pred selom Troscianec. Jedna od naših konjančkih pukovnija napala je u gustim redovima Nijemce u lok te ih je u neredu potjerala natrag. U okolisu zabljele Rusi svoje napredovanje. Jedna je od naših pješadijskih pukovnija provalila u južni dio Monastercyjska, gdje se boj nastavlja. Tom prilikom bijaše zarobljeno 2500 ljudi. Naše su čete prešle na lijevi brijeg Zlote Lipe, zauzele Lazarovku te zarobile 1000 što Nijemaca što Austrijanaca. Jedna si je naša konjanjska pukovnija islila preko Zlote Lipe te je došla do lijevega brijega Dnjestra, južno sela Uscie Zelonie. U smjeru prema Stanislavu stiglo je naše desno krilo do Dnjestra, južno Mariamptolu te do desnoga brijega Bistrice, preko koje smo sgrađili most.

Francuska.

Pariz, 12. Služ. izv. od 11. t. m. poslije podne. Sjeverno Somme podržavalo je naše topništvo uspjehnu razarajući vatra protiv neprijateljskih utvrdjenja. Tekom manjih operacija u šumici sjevero-istočno Hardecourta zarobismo mnogo vojnika te zaplijenimo 2 strojne puške. Zapadno Moze smo za uspjelog poduzeća istočno visine 304 uhvatili broj zarobljenika. Istočno rijeke vladala je umjerenom djelovanjem objestrog topništva, a sjevero-zapadno utvrde Thiaumont vrhili su se bojevi sa ručnim granatama. Na ostalom dijelu frontu privremeno opstreljavanje.

11. t. m. na večer. Sjeverno Somme izvršila je francuska pješadija sjajnu navalu, koja je posve

uspjela. Blijahu jurisem osvojeni mnogi njemački jarci te su se Francuzi ustogale na visini južno Maurepasa i na čest što iz topničke sile vodi u Hem. Sjeverno šume Hem pao je u francuske ruke jedan kilometar i dvije šumice. Za toga su poduzeća zarobili 150 vojnika i zaplijenili 10 strojnih pušaka. Južno Somme žestoki topovski bojevi. Na verdunskoj fronti biskopi opstreljavana prva i druga francuska linija u okolici Chattancourta te u odsjeku Fleury-Thiaumont. Na ostaloj fronti nema nikakvog važnog događaja.

Italija.

Rim, 10. Služ. izv. od 9. t. m. Dana su naše čete ukoracale u Gorlicu, jučer ujutro je naša pješadija iz jake topničke usredotočene vatre upotrijebila posljednje vana Oslavje i Podgore, te protjerala i odavle posljednje ugnijeđene neprijatelje. Strjeljaci su jarci i kaverne bile pune neprijateljskih lišina. Posvuda je ležalo oružje, municija i ni materijal, koji je neprijatelj u brzini ostavio bio. Prema predvečerju prišli su odjeli brigade Casale i Pavia Šoću, čije je mostove neprijatelj digao u zrak, te se ustallali na lijevoj obali. Kolona konjanštica i odio berzajerivozja poslana bile preko rijeke, da progoni neprijatelja. Pune volje do rjaka počele su se razmnožiti čete uza svoj protivničku topovsku vatru praviti nove mostove, a one od neprijatelja oštećene popravljati.

Na kraskom su zaravanku novi neprijateljski napadaji protiv vrhuncu brda Sv. Mihovila suzbijeni i u blizini mjesta Gorlije zarobljenika krića osvojena. Dosađ ustanovljen broj zarobljenika preko 10.000. Daljniji zarobljenika ima od dana u dan sve više. Dosađ nije bilo moguće, da se ustanovi množina nebrojenog ratnog materijala.

Rim, 11. Služ. izv. od 10. t. m. Jučerajnje je dan bio označen ponovnom sjajnom pobjedom našeg oružja. Sve to većim poletom osvajale su naše čete od treće vojske dne. 9. kolovoza u žestokom jurišu protiv odsjeka brda Sv. Mihovila i Sv. Martina sve neprijateljske položaje na Krasu između Vipave i gore Kosić. Neprijatelj je se povukao u potpunom uzamku na istočnu stranu Dola, te je ostavio jake stražnjice. Čete na Belučiću i na vrhu 121 metara. Naše su čete zauzele Rubijui, su stigle do iznad Dola, i na vrhu 121 metara. Na istoku od Gorice opire se neprijatelj žestoko u čvrsto utvrdjenim položajima na crti brdo Sv. Gabrijele-brdo Sv. Marka. Naše su čete osvojile zapadne obronke ovih položaja i liniju potoka Vrtobjice. Na ostaloj su fronti bila svuda suzbijena obična izlična poduzeća. Broj zarobljenika i plijen rastu neprestano. Neprijateljska su jela napala bombama gradešku lagunu i Mletke. Ne želimo žrtvati. Bila je nešto šteta na zgradama. Naša je skupina jela bacila bomba na kolodvor u Prvačini.

Engleska.

London, 11. Služ. izv. od 10. Položaj je na čitavoj engleskoj fronti ostao nepromijenjen. U noći od 10. 11. Služ. izv. od 10. na večer. Na sjeveru od Bazentin-le-Petit smo napredovali nešto, osvojili smo kratke dijelove jarka i suzbili smo napadaje, što ih neprijatelj uzimao protiv položaja što smo mi ih oduzeli. Blizu Neuvilla-Sv. Vaasta potpalili smo noćas lagunu i zaposjeli smo njegov lijak, kao što i maleni položaj u blizini.

Zdravstvo.

Protiv bjedobolje. Vrlo naravno ljekovo sredstvo za to su suhe krumpira u crvenu vjnu meku kuhane; isto tako prepreku je sredstvo protiv bjedobolje. Razmješane se jaje, da budu posve pje masvavo i dođa malo žličice octera, na to se nalije čaša dobra crvena vina i danonice uživa se u razmnoženju po jedna čaša kod pripravljena vina. Odmah će se osjetiti dobro djelovanje.

Ljekovitost crvenog luka. Neki engleski list piše, da je crveni luk izvrsno sredstvo protiv ne spavanja. Fino isječen i postavljen na dvije tanke hostije iz aptekje ili na odresku kruha, crveni luk podržuje na tek. Jede li se sirov, mora se dobro skosati (zgristati), ali je bolje skos iscediti i uživati kao umaku. Tako uživan, pokazuje se luk kao vrlo dobro sredstvo protiv poteškoće džižice rice, a u savezu s time, čisti i poljepšava put. Kod opekina ublažuju oblogi s lukom bolni, rastuće vlačve vrane. Da se napravi takav oblog, rastuće se luk, natara se među dvije platnene krpice, postavi se na ramu. Dva srova luk izrežu se u okrugle, koji se pospu šećerom i tad se iscedi sok. Od ovoga soka dade se bolesnik svako četvrt sata puna mala žličica do ne nastup poboljšanje. Također kod katara ovaj se sirum mnogo upotrebljuje.

Gospodarstvo.

O spremanju voća.

Da se voće čim bolje i čim duže uzdrži potrebno je, da se ono pažljivo i baš u pravu vrijeme ubire. Naravno, da se gdjejova vrsta sama po sebi duže drži, već prema naravi do tižnoga voća. Pored svega toga važno je i mjesto, kamo se voće sprema i način, kojim se ono

sprema. Prostorije, u kojima ćemo spremati voće, ne smiju biti odviše tople, ali se ne smije voće u njemu ni smrzavati. Najbolje odgovora za spremanje voća toplina od 3 do 5 stupnja po Celsiju. Nagla promjena neka se izbjegava po mogućnosti, jer jednomerna toplina najbolje prija voću. Za spremanje voća sгодne su tamne ili bar polutamne prostorije. Zrak treba da je u tim prostorijama čist, u početku ne prevlažan, a kasnije ne odviše suh. Svako se voće najbolje postavlja u posebno u tu svrhu građenim sgradama. No kako obično u gospodarstvu baš nema posebnih sgrada za spremanje voća, odabrat će se one prostorije, koje sponometju svrsi najbolje odgovaraju. Prije nego što se voće donese u spremište, treba ga valjano očistiti i prozračiti, a zidove u sgradi okrećiti. Da se unije, ubijte sime gljivice, koje se možda nalaze u spremištu, zapali se u njemu kod zatvorenih prozora nekoliko komada sunpora. Gnjilo, pokvareno povrće ili druge stvari, od kojih se širi neugodan vonj, ne spada u spremište za voće, već voće lako prima taj neugodan vonj, te gubi svoj ugodni tek. Nema li posebnog spremišta ili podruma, tad treba izabrati kakovu hladnu komoru.

Kao podloga voću preporuča se drvena strugotina ili čista ražena sila. Ako je prostor dosta velik, tad se meće voće jedno do drugoga, i tad kod jabuka tako, da je češka odvođa, a kod krušaka peteljka gore. No ima li mnogo voća, tad je potrebno, da se voće slaže jedno na drugo. Povremena dobro je i prirodno sredstvo protiv plijesni i protiv isparivanja voće iz voća, ovaj tanki sloj voska, koji se nalazi na voću. Radi toga voće se ne smiju nikako plodovi krpom otrti, očistiti, prije nego što ćemo ih spremati. Kad smo voće već spremili u spremište, dobro je bar u početku, da kadgod pustimo, da svježi zrak prostruji kroz prostorije, kako bi nestalo vlažnoga zraka. Kasnije ne valja toga više činiti. Ako su prostorije, gdje je voće spremjeno, presvijetle, tad treba spremjeno voće pokriti čistom tkanicom ili čistim paprom. Ovakvo spremjeno voće treba pregledati od vremena do vremena; prezrelo i gnjilvo voće mora se odmah povaditi, te nadomjestiti drugim voćem, no svakako treba izbjegavati nepotrebno premetavanje. Vrlo hladno voće, koje je bilo spremjeno u prostorijama hladnim 2—3 stupnja po Celsiju, ne smije se naglo donijeti u toplu sobu, nego se ono mora polagano ugrijati. Sprema li se voće u podrum, tad se mora za blagost, toplog vremena uvesti u podrum svjež zrak, da plodovi ne primu neugodan tek. Dobro je kadgod u podrumu paliti i stumpora. Pod kraj zime počinje i dobro, nepokvareno voće veneti, te polagano gubi svoj dobar tek i svježost. Da se to po mogućnosti sprječji, dobro je smočiti kadkadka pod u podrum, da se time povisi vlaga u spremištu.

Razne Vijesti.

Novi pozivi u Grčku? Grčki listi javljaju da će godine 1915. biti pozvano u drugoj polovici augusta pod oružje.

Štirmer i mir. Prema vijesti, što je prima "Corriere della Sera" iz Petrograda, dobio je Štirmer portfelj ministra izvanjskih poslova jedino toga radi, jer ga smatraju za najsposobniju osobu, koja bi mogla za vrijeme budućih pregovora o miru zastupati interese Rusije.

Rezervat generala Brusilova. U Berlinu saznaju s ruske granice, da je general Brusilov izdao rezervat, prema kojem moraju zapovjednici brigada, a poimence pukovnici, voditi svoju momčad lično u boj, da mogu tako uvijek imati pod očima svoje podčiniče. Ta je zapovjedni uslijedi stoga, jer Brusilov misli, da bi pogreške mogle dovesti ne samo do neuspjeha, već bi mogla i momčad izgubiti pouzdanje u svoje vođe.

Sarrailova ofenziva. Sudeći po pisanju nekih engleskih novina, imalo je Sarrailova ofenziva započeti prispjele municijom, dok su velike količine bolničkog materijala još na putu. Sarrail je došao prije u Paris, da bi hito začekali rezultat grčkog zbora, al mu je Joffre odgovorio, da je njegova ofenziva neophodno potrebna za osnovu savezničkih planova. Od nužne je potrebe, da bude upravo sada neprijatelj privezan uz makedonsku frontu. Kraj svega toga lito bi Sarrail počekali sa ofenzivom, jer su njegove svježe čete izmijenjene sa iznorenim četama svoje bojista. Joffre međutim ne ču da o tome čuje, pa je njegovo ugriranje sasvao Sarrail sve svoje generale na rami savjet. Na tom sastanku imalo bi se rješiti pitanje, da li je ofenziva uopće moguća.

Antanta prijeti Grčkoj blokadom. Iz antantnih krugova u Ateni dolazi vijest, da bi pad Venizelosa na izborima bio za antantu dovoljno garancijom o prijateljskoj Grčki naprama Njemačkoj. U tom bi slučaju antanta kaznila Grčku blokadom i vatrom svojih topova.

Nastavni jezik u srpskim školama. "Reichspost" prima od svog beogradskog dopisnika: Po jučer objelodanenom dekretu vojnoga glavnoverna gledi pučkoga školstva u okupiranim krajevima, određuje se na temelju naredbe vrhovnoga vojnoga vodstva: Nastavni jezik hrvatsko-srpski. U nastavi se upotrebljava isključivo latinica. Staroslavenska se čitilica poučava u vezi sa grskoistočnom vjerom.

Bugarska agitacija u Dobruđi. Rumunjski listovi tvrde, da bugarski agitatori razvijaju u rumunjskoj Dobruđi živahno djelovanje, te raširuju proklamacije, koje pozivaju Bugare, nek se bore za skorajše ponovno združenje sa Bugarskom.

Anarhisti u Rusiji. Djelo ruskih konservativaca, koje ide za tim, da izazove revolucijonarcu za čim ostriji nastup, naišlo je uistinu na odlučan otpor. Anarhisti su i opeta počeli sa propagandom čim. Može se napadajati na vojnička važna poduzeća. U Odesi bilo je užgano skladište žita te je izgorjelo, dok su sada anarhistička udruženja počinila atentat na skladišta šlora kod Neve. Skladište ocala bilo je sasam uništeno, dva bunaraza natu izgorjena.

Nova demarša antantinih poslanika u Ateni. Preko Sofije javljaju: Poslanici antante pozvali su grčku vladu neka Grčku obzirom na ugodni položaj napusti neutralnost i nek se pridruži četvornom zavazu. Pomoću grčke armade izagnat će Sarrail definitivno čete centralnih država sa Balkana. Iza primitka ove demarše bio je Zaimis preko jednog sata kod kralja, dok se je nato vršilo ministarsko vijeće, koje je zaključilo otkloniti zahtjeve antante. Zaimisova vlada temelji svoje otklonitno stanovište na tome, da je samo provizorna i da se na temelju toga ne smatra pouzdanom zakonito zaključivati o tako dalekosežnim odlukama, kakova je ta, što je zahtjeva antanta. To će biti zadaća novoga parlamenta i nove definitivne vlade. Sudi se, da će antanta kušati iza tog neuspjeha stvoriti Zaimisa, al da kralj Konstantin ne ču popustiti nikojem pritisku. Grčka će do sastanka novoga parlamenta (u oktobru) održati svoju neutralnost.

Austrijski vojnici u Jerusolimu. "Pest. Lloyd" javlja: Pred nedavno prošla su dva odjela austrijskih vojnika kroz Jerusolim, gdje su ih srdačno dočekali. Grad je bio ukrašen turskim, njemačkim i austrijskim zastavama. Pred gradskim vratima bili su sabrani turski časnici, austrijski konzul Klara i građanstvo. U kiši cvijetča stupale su čete pjevajući kroz grad. Kod Jaffa-vratlju bile su pozdravljene od vjerske općine i školske mladeži. U po noći otputovale su čete dalje.

Avijatački zbor za uništenje njemačke žetve. Zapovjedništvo 7. vojnog zbora objavljuje: Kako donajemo iz pouzdanog izvora, smjerna posebni francusko-engliski avijatački zbor, da bi žito na boga bombama, koje upaljuje usjev i tako uništio našu žetvu.

"Iza oluje." "Tagblatt" piše pod tim naslovom: Ozbiljnost položaja ne smijemo poljepšavati. Bolje je, da gledamo opasnosti u oči i što možemo mislimo o rumunjskom nastupu i ubrajati razloge za i proti.

Današnji je položaj na vlas sličan onomu, kad je Italija stupila u rat. Neki je državnik izjavio, da si mogu raskošnost, da počne svake minute novu bal, dozvoliti samo velike države, dok moraju male države deset puta prije promisliti, nego li poduzmu korak, koji ovlječe u njihovo opstanku i propasti. To vidjeti također za Rumunjsku. Pravidni ruski uspjesi zasjenjuju i moramo istaknuti, da nisu njihovi uspjesi nikada bili trajni. Pred nedavno tvrdilo se od ove i one strane, da je rumunjski pristup k antanti gotova činjenica. Danas smo pri prekoračili tu umjetnu oluju. Ta je oluja međutim u toliko razvedrila obzorje, da se svuda uviđa, je je još daleko do definitivne odluke Rumunjske.

Nove francuske podmornice. Francuska je vlada navodno naručila u Sjedinjenim američkim državama 200 brzih podmornica sa brzometnim topovima i strojnim puškama, što će ih uporabiti u svojim vodama u svrhu obrane protiv njemačkih podmornica. Izim toga naručila je francuska vlada kod američkih brodogradnja još 5 podmorskih ladja. Vrijednost cijele narudžbe iznaša preko 40 milijuna maraka.

Rumunjske pripreme. Ruski listovi javljaju iz Bukarešta: Austro-ugarski monitor približio se rumunjskomu pristaništu Kalafat, istočno Vidina; rumunjska pogrančna straža kušala je monitor zaštetiti, te ga je opstrijevala. Monitor je neostetečno otplovio na bugarsku obalu. Rumunjska je vlada odredila, da ne smiju kupalista i ljetovalista u Karpatima i Transilvanskim Alpama od 1. augusta primati nikakvih novih gostova. Sve osobe, koje se nalaze u tim krajevima na ljetovanju, moraju čim prije otputovati.

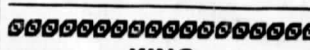
Zalost za izgubljenim Tripolisom. Službena talijanska obavijest, da su morali Talija napustiti Tripolitaniju, djelovala je u čitavoj Italiji upravo porazno. Već duže vremena govorilo se u Rimu, da su u najnovijoj talijanskoj koloniji

čestali ljudi bojevi sa urođenjicima. Općenito je pak sudilo, da će Talijanima uspijeva za rukom svladati situaciju, pa je stoga i presenečenje bilo, kad se, kad je stigla u Rim vijest, da je Tripolis potpunoma izgubljen.

Lloyd George vidi jasni cilj. Prijedor druge godišnjice rata brzojavio je Lloyd George senatoru Humbertu: "U ovom času vidimo čiji jasnije, jer je već bliže. Izgledi rata okrenuli su se u našu korist i na istoku i na zapadu".

Ponude Rumunjskoj. Kako se iz Bukarešta javlja, primio je Bratianu od diplomata antante ponudu, prema kojoj bi antanta, kad bi Rumunjska bila sklona uplesti se u rat, izručila municijom, koju je Rumunjska naručila u Englesku i Fra. uskoro. Osim toga dobila bi Rumunjska zajam. Engleska obećaje materijalnu potporu kuppju cjelokupnog rumunjskog žita, koje bi se imalo dopremiti u Odesu, gdje bi ostalo utovarjeno do konca rata.

Podupirajte Družbu!

KINO Crvenog križa.

ULICA SERGIA BROJ 34.

Serenissimus ne želi druga

Saloigra u 3 čina.

Više nego li ljubav i život!

Igra u tri čina iz umjetničkog življenja.

Neprekidne predstave.

Ravnateljstvo si pridržaje pravo promijeniti raspored.

ULAZNINA: I. prostor K 1.—; II. prostor 40 ft.

Ući se može kod svake slike.

ISTARSKA POSUJILNICA U PULI posluje opet redovito u svojim prostorijama Narodni dom, I. kat, desno

Ured je otvoren svaki radni dan: od 9—12 sata prije podne te od 4—6 sata poslije podne.

Za nadzorni odbor: **Dr. Lovro Scalić**

Za upravni odbor: **Dr. Ivo Zuccon**

AUGUST SENOA.

Vladimir.
(Nastavak.)

I dodje dan zabave, krasan jesenski dan. Gosti se bjehu već prilično skupili u Hrastovu, sve ljudi obične vrste, vlastela, suci, podžupani, župnici, stare načikane vlastelince i krotke in kćerke, k tomu dva tri barunčija i stara neka grofica, koja je vrlo ponosito škiljala na rt svoga nosa. Dobranic se dao po svojoj tek predstavi svim velebanjenim gostovima, od kojih je svaki znao po kraju laskavu reći mladomu gospodinu. Dobranic je kraj li halovapsjeva griskao svoje bratove klanjajući se dosta drveno. Svi mi pokloni bjaahu mu dosadno i navlađ sada, gdje mi je neka nestrijpljiv mučila oklanjevanje u gospodinu skuljala bila oko barunčija, koji je upravo iz Pariza povratio bio, umaknu Dobranic neopazice, te krenu uz šumsku stazicu, koja se nad nestom vijugala. Na povihem brdrljku sjede Dobranic pod sjeno staroredne hrasta, gdje ga nitko nije mogao opaziti.

Sjediče gladaše divnu brčuljastu krajnju, koja se je pred njim prostrala, sve one pitome bijele divorce sred šumskog zelenila, gdje su stare hrvatske porodice kroz stotine i stotine godina u sreći i nesreći boravile. Bilo mu je čudno u toj šumskoj samoci, kroz koju je prodirao samo glasov, veselo smijeh od klemenčinkina dvorca; pa ako taj krasni prizor pripođe u razriježenju njegova sra, opet se je u njemu bludu obilježilo čuvstvovanje. Bio se je zadubio u čudnovate misli. U jedan put probudi ga štopot. Pogledav nizrdo spazi silnu oblacinu praša, iz kojeja se izvi visoka, tanka engleska kočijica, koja je strelotivo cestom jurila. Četiri vatrena bjelca skakutahu pred njom zagrabce, a žvalila ih vodjicama krepka-ali

njezna ruka tanahne, al pune djevojke, curocke, curockose, fina, gotovo španjolskoga lica. O madžarskom naherenom šerićuru vijala se u zraku siva svilena koprena, a guste kite sjajne kos bijaahu straga u klupko savite. Kraj gospodice na baki sjedišaje odebeo sjedokos gospodin aristokratska lica, a straga na kožnati sjedalu engleske kočije iahao je stasav obućen na madžarsku. Kako je cesta lica nizrdoce, valjalo se voziti polaganije, i po tom je Dobranic imao kada promatrati gosku na kolima. Nu njegovo je oko malo marilo i za starca i za slugu, već za plemenitu kočijicu, koja je s tolikom vještinom tjerala i usprezala vilovite bjezete. Slutnja mu reče, da je to onaj ženski kuzoret, da je to Klara.

Ta znao je, da su u dvorcu svi gosti skupljeni, samo Klemenčinih još nije bilo. Nema sumnje, to su onaj otac i kći. To je dakle Klara, ta neosvojiva tvrdjavla Dobranic se lako namješnuhu. Iza forme su joj savršene, reči je salivene, mišice kanda su govozele; te se poznaje po krepčini, kojom drži vjocije; glava je pomosila, ete pravilne bez prigovora, sva je vjesta i vjerna, ali svega toga ima i u drugih. Na engleskim barokovima vidiš dosta takovih djevojaka na konju i na baku lake kočije. Kočija bješe već uminla ispred očiju. "Don Juana", te zakretala u dvorište hrastovakoga dvorca. Dobranic se počeo ljutiti. Bio je tvrdo uvjeren, da se je milostiva telka samo pošalila, da ga je samo izmamila bilo u dosadno društvo, kojemu će on morati biti "maître de plaisir." Klara, mišljaje, nije nego jedna od onaj stotina plemićkih djevojaka kas consequence, koja je samostalna na narazu vrte, dok ne dodju pod kapu i krov plemićkog dvorca, da ondje rade takvih kćeri, kakve su same bile.

Za nekoliko časova spusti se nizrdo i krenu prema Hrastovu, zadje na stražnja vrata kraj

pečnjakia u vrh i podje prema dvorcu, pred kojim je u sjenajot brajdi od bršljana sjedilo društvo. "Ljep si ti čovjek, Lacko!" doviknu mu izdaleka teika, "ovo se gosti skupili, a ti bludiš kojekuda po svijetu. Dala sam te već dva puta tražiti; al tebe nigdje."

"Oprostite, draga teko," reče mirno mladić pokloniv se ostalomu društvu, "milostive gospodice i plemenite gospodice oprostite će mi. Istina, po nešto sam pogriješio. Nu bila me je glava zaštojela, te podjoh u šumu na svježi zrak a vragajče se zauzastvih se kod vašega pečnjakia, da razmatram revnost tih kraljih, žutih živinica."

"Ete, ete, gospodine podžupane," reči će neki debeli vlastelin, "vidi vam se, da ste varosanim. Vi valjda još nještje vidjeli pečla, pa ovdje kraj njih zaboravljate na ljude."

"Ovaj put nijesam, jer mi je društvo odviše mlo. Nu ja sam peče već često promatrao i čudio se, kako je njihovo društvo silno ljudskosno: ima radilica, koje kupe med, ima i besposlenih trutova."

"A matica, gdje je ostala matica?" zapita ujedljivo stara sudinja.

"O njoj ne treba govoriti, milostiva gospodjo, krasni spol apsolutno je potreban na svijetu. Bez njega nema života, kako i sami znadete."

"Molim, molim," ržešeta se domaćica, "pustimo peče. Gospodine Klemenčicu, gospodice Klara, čast mi je predstaviti vam svoga rođjaka Lacka pl. Dobranica, podžupana zagrebčkoga."

"Ah, grata praesentia, magnifice," izmucu Klemenčicu, koraknu prema Dobranicu, te mu stisnu ruke.

Dobranic se pokloni starcu i Klari, koja mu ozbiljnim pokomom odzdravi.

Klarino lico lize ostalo je pri pojavi Dobranica posve ravnuštno, pače kad mu se je poklonila s gračjom mramornu kipa, okrenu se odmah k svojemj susjedju mladju grofici te poče

uz smijeh živo čevrljati, kada je došlaja po zdravliva s puke učtivosti prema domaćici, bez obrira na samu osobu. Bijaše u toj nehanosti nešto hinjena, nenaravna. Ta svaka mlada djevojka, kad pred nju stupi mlad čovjek, omjeri ga s nekim interesom od glave do pete, kao po prilici kapetan novaka, a uspije te smotre li je ironičan posmijeh, što znači, da je mladić posve propao u njezinoj milosti — ili dražestan poklon, što opet znači, da ga je zapalila u čulo onih sretinaka, koje svijaki moliti za kadrlu. Može bit i za najveću djevojačku milost — za kotillon. Klara ne učini ni jedni ni drugo, dapače se njezino vladanje moralo tim nenaravnije činiti, jer je bez sumnje čula bila — a to ponajprije od gospodje Kamenčice — za ljubavnu slavu i plesno junčavo podžupana Dobranica; da, kad je došao u društvo, povukla se Klara u zakutak brajde, te si je jedva mogao vidjeti. Nu tim bolje mogla je ona iz zakutka svojih crnih očiju vidjeti sve a i podžupana. Dobranic je s otdičnim i urednim nehajstvom sluzi staroga Klemenčica, koji je gladeći svoju žlenu burmucima neustrajivo brbljao "de ombibus et quibusdam aliis." Na svako njegovo mijenjanje pristajao je Dobranic klimajući glavom, jer uopće nije čuo ni hito čuti, što Klarin otac brblja. I njegovo nehajstvo bjaše vrlo čudnovato. Gledao je svejednako u zemlju, te zabadao svoj štapić u travu. Katkad bi neopazice šinuo komo prema društvu i tom prilikom uhvati pol Klarina pogleda, al se brzo okrenu, uhvati Klemenčicu pod ruku i krenu prema vrtu, da tobože raspravlja važno gospodarsko pitanje, sa čega je starac toli blažen bio, da mu je trbušina drhtala od ushita. Tako se sastadoše prvi put Dobranic i Klara, al i on i ona ne očitu u svojoj duši nipošto kakovo osjećanje, već neku slutnju, da su njih dvoje imali biti na tom roštu glave osobe pripravljene komedije ili tragedije.

(Nastavit će se.)